

Aan

SLMZ
MVWS

Deadline: 23-09-2025

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)

Kamervragen over het gebrek aan tolken voor mensen die slechthorend of doof zijn en spraakherkenningshulpmiddelen

Datum Document

-

Kenmerk

4189532-1086663-DMO

Bijlage(n)

-

1. Aanleiding

Aanleiding voor deze nota zijn schriftelijke Kamervragen van het lid Westerveld (GroenLinks-PvdA) over het gebrek aan tolken voor mensen die slechthorend of doof zijn en spraakherkenningshulpmiddelen, naar aanleiding van een reportage van EenVandaag in oktober 2024.¹ De beantwoording wordt gezien de thematiek ook aan de minister van VWS (hulpmiddelen) voorgelegd ter akkoord en aan de staatssecretaris van OCW (voorzieningen in het onderwijs) voorgelegd ter mede-ondertekening. De staatssecretaris van OCW heeft reeds akkoord gegeven op de beantwoording.

Op 9 september 2025 heeft het plenair debat VN-verdrag Handicap (voorheen: CD Gehandicaptenbeleid) plaatsgevonden. Door de afstemming tussen departementen en met andere organisaties is het niet haalbaar gebleken om de antwoorden voor 9 september naar de Kamer te sturen. Op 1 september jl. is derhalve een uitstelbrief verzonden. De formele deadline voor beantwoording is 23 september.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd om de brief met antwoorden op de gestelde vragen te ondertekenen, waarna deze zo spoedig mogelijk kan worden verzonden.
- De minister van VWS wordt geadviseerd akkoord te gaan met de beantwoording.

3. Kernpunten

- Mensen met een auditieve beperking hebben via de tolkvoorziening recht op de inzet van een gebarentolk of schrijftolk in de domeinen werk,

¹ [Tekort aan gebarentolken belemmert doven in hun dagelijks leven: 'Vooral bezorgd over kwetsbare gebruikers' | EenVandaag](#)

onderwijs en privé ('leefdomein'). De tolkvoorzieningen zijn de verantwoordelijkheid van respectievelijk het ministerie van SZW, OCW en VWS, en worden (voor het leefdomein sinds 2019) uitgevoerd door het UWV.

- Het signaal over het ervaren tolkentekort is bekend. Om tot een betere beschikbaarheid van tolken bij calamiteiten te komen, is samen met SZW, OCW en UWV gewerkt aan een vernieuwde invulling van de 'achterwacht'-functie. Hierdoor is er een pool aan tolken beschikbaar om bij calamiteiten ingezet te worden. De eerste resultaten van deze nieuwe werkwijze zijn positief.
- Naast de inzet van een gebaren- of schrijftolk kunnen ook andere voorzieningen, zoals spraakherkenningshulpmiddelen, mensen met een auditieve beperking in staat stellen mee te doen in de samenleving.
- Voor het werk- en onderwijsdomein verstrekt UWV deze voorzieningen. Voor de privésituatie kunnen deze hulpmiddelen in aanmerking komen voor vergoeding uit het basispakket (Zvw).

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk

4189532-1086663-DMO

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

In september 2023 zijn er Kamervragen gesteld door De Kort en Bevers (beiden VVD) rondom 'initiatieven met software die gesproken taal real-time omzet naar geschreven tekst'.² Op 20 augustus jl. is de internetconsultatie voor het ontwerpbesluit tot wijziging van het Reïntegratiebesluit gesloten. Deze voorgestelde wijziging maakt het mogelijk dat UWV hoorhulpmiddelen in de werksituatie kan verstrekken. Hiermee is de omissie in wet- en regelgeving die in beantwoording op deze Kamervragen benoemd is, hersteld.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

Niet van toepassing.

c. *Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld*

Niet van toepassing.

d. *Gevolgen administratieve lasten*

Niet van toepassing.

e. *Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties*

Niet van toepassing.

f. *Juridische aspecten haalbaarheid*

Niet van toepassing.

g. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*

De beantwoording is opgesteld met de directie Zorgverzekeringen. Daarnaast zijn Zorgverzekeraars Nederland en UWV betrokken bij de beantwoording. Het antwoord op vraag 6 is opgesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in samenwerking met UWV. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft eveneens meegelezen op de beantwoording.

² [Antwoord op vragen van de leden De Kort en Bevers over "initiatieven met software die gesproken taal real-time omzet naar geschreven tekst" | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

h. Toezeggingen

Door de staatssecretaris van OCW wordt in de beantwoording op vraag 6 de toezegging gedaan dat 'VWS en OCW samen met UWV, zorgverzekeraars en de vertegenwoordiging van Siméa, FODOK en Dovenschap in gesprek [gaan] over welke (aanvullende) behoefte er bij leerlingen en studenten is voor het gebruik van spraakherkenningshulpmiddelen in het onderwijsdomein en bekijken wat er eventueel nodig is om dat mogelijk te maken'.

i. Fraudetoets

Niet van toepassing.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare informatie is onleesbaar gemaakt in verband met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk

4189532-1086663-DMO